LIBRIS

Vizită în lumea nouă

În avion află că asta era ultima cursă PANAM în Europa. Stewardesele zîmbeau ca și cum anunțul pilotului era cea mai frumoasă știre pe care ar fi primit-o. Bătrîna companie, care însemnase pentru atîți români marea punte spre America, iar pentru cei care îi însoțeau la aeroport America însăși, dăduse faliment. Un faliment optimist, în stilul americanilor, printre care Mielu Trafalet trăise aproape 16 ani. Se învățase cu ei, făcuse bani printre ei, făcuse și un infarct în ziua cînd primise cetățenia, dar nu izbutise să priceapă stilul american de viață. Chiar și acum, cînd se întorcea la București cu un pașaport emis de Unchiul Sam, Mielu nu se simțea un cetățean american revenit în țara lui de baștină, ci Mielu din Crîngași, zugravul care pariase într-o noapte la cîrciumă că va pleca în America. Acum era mister Trafalet, cu cărți de credit și cu accentul românilor din Queen's care vorbesc engleza cu nostalgia limbii de acasă, dar care încearcă să se convingă unii pe alții, cînd vorbesc românește, că se simt O.K. departe de țara lor.

Cînd se văzu cu geamantanele, singur, la ieșirea din aeroport, Mielu trase un chiot, ca pe vremuri. Nu se

întîmplă nimic, taxiurile zăceau cu șoferii lîngă ele și ei toți ascultau prin radio o voce supărată, care hîrîia amenințător. Mielu își aminti cu părere de rău de vremea cînd era în țară și cînd taximetriștii n-aveau stații ca să asculte mustrări prin ele. Trase cu urechea și recunoscu în vocea supărată pe un vechi crainic sportiv, specialist în relatări de la meciuri de fotbal. Era etapă!

Mielu uită și de valize, și de accentul său din Queen's — se apropie de grupul de taximetriști și întrebă ce făcea Rapidul. Îi venea să plîngă de fericire și dacă n-ar fi fost valizele chiar ar fi vărsat cîteva lacrimi.

Trase un șofer dintre cei care ascultau meciurile de fotbal, promițîndu-i că îl va plăti în dolari.

— Cunoaștem! Și ne ducem la Poliție cu pîra, după aia. Ce ai dracu' sînteți!

În clipa aceea, Mielu se auzi spunînd, el cu gura lui, dar parcă n-ar fi fost el:

— Nu te speria, Ionașcule, noi nu înșelăm pe nimeni și nu ne plîngem.

În timp ce el se întreba de ce spusese asta, șoferul se și dusese și luase valizele lui uriașe, le băgase în portbagajul mașinii, apoi îl invită pe bancheta din spate a taximetrului.

Mielu se așeză pe scaunul de lîngă șofer. Spusese primul nume care-i venise în minte și uite că se potrivise. Ce chestie! Cetățeanul american din el se simți cuprins de mîndrie: cînd trăiești 16 ani într-o țară liberă ți se destupă mintea și-ți dai drumul la gură...

Taximetristul își vîrî mașina în draci, cu un demaraj care-l băgă în sperieți pe Mielu.

— Las-o mai încet, că nu mă grăbesc.

— Vă arătam meserie, domnu', ca să vedeți că știm și noi să ținem covrigul în mînă.

— Mie-mi spui de meseria taximetriștilor? Dacă nici eu n-am mers cu taxiul în București... Aveam băieții mei, mă așteptau noaptea să mă ducă acasă.

— Da, domnu', de acord, da' e păcat că nu sîntem și noi promovați!

Mielu, care-i cunoștea pe taximetriștii români din New York, constatase că nu se ocupase nimeni de promovarea lor. Unul dintre ei, Georgel, fusese șef de garaj la Ciclop, în inima Bucureștiului. Avusese de toate în România, un singur lucru îi lipsise și pentru lucrul acela o luase din loc și ajunsese taximetrist particular la New York. Locuia într-o garsonieră prăpădită, mînca pe unde apuca și se lăuda că era printre puținii albi care îndrăzneau să se aventureze noaptea în Harlem, ca să-și ducă clienții acasă. Făcuse o facultate și era de familie bună. Nu stătuse nici o zi în pușcărie și se trezise șef la Ciclop pe vremea cînd Ceaușescu voia să-i convingă pe românii plecați din țară că s-a terminat cu lupta de clasă. Georgel își pierduse toți prietenii după ce ajunsese în această funcție rîvnită. Știa trei limbi străine și, la o adică, făcea pe mecanicul, cu o îndemînare care-l umpluse de bani. În schimb, era mai supravegheat decît mausoleul lui Lenin, ca nu cumva originea lui nesănătoasă să-l împingă spre cine știe ce pactizare cu Occidentul. În afară de asta, cam o dată pe lună era convocat de duhovnicul civil al Ciclopului, care îi promitea că nu va mai sta nimeni de capul lui dacă acceptă să colaboreze, patriotic și cu angajament scris, cu instituția care se ocupa de binele României. Și Georgel, care avea uși deschise pretutindeni în țară, care avea bani ca să-și cumpere icre negre și șampanie franțuzească, atunci cînd a fost trimis în Franța, să se specializeze în mașinile care urmau să fie importate de la Reanult, nu s-a oprit pînă n-a ajuns în America. Se simțea bătrîn și terminat.

N-ar fi vrut să moară într-o țară unde să nu fie întrebat ce gîndește și unde să nu fie disprețuit de prietenii săi de familie. La New York s-a trezit luat în brațe de românii fugiți înainte, dar și acuzat că e colaborator al instituției binelui României. Ca să le închidă tuturor gura, s-a făcut taximetrist, bucurîndu-se de libertatea acestei îndeletniciri îndoielnice, în loc să-și încerce norocul ca inginer specialist în motoare și în relațiile cu clienții atelierelor de reparații.

După ce se gîndi la Georgel, Mielu se întrebă de ce o făcuse. Uitase ce-i zisese șoferului.

— E un punct de vedere! îl salvă americanul politicos din el.

— Păi, nu-i așa? Vă demonstrez eu că un meseriaș pe taxi e mai bun ca băieții de la urmărire. Puneți-mă și pe mine la probe. Ia uitați-vă!

Șoferul acceleră din nou, ridicînd acul kilometrajului peste sută.

— Mă băiete, eu nu sînt de la nici o urmărire. N-am treabă cu Securitatea. Mergi încet și stai liniștit.

În loc să încetinească, taximetristul acceleră și mai mult.

— Da' cine vorbește de Securitate, domnul? Eu sînt cu revoluția. Nu merită și Ionașcu un loc de șofer la SRI? Știți și cum mă cheamă. Și-ați văzut, eu nu mă pretez la bacșișuri în valută.

Din pricina vitezei prea mari, mașina începu să tremure din rărunchi. Șoferul era îndemînatic, dar Dacia lui nu părea dornică să-l ajute. Urla din toți cilindrii, protestînd împotriva turației la care era supusă.

— Oprește mașina! Trage pe dreapta!! strigă Mielu, dar își dădu seama că mai rău îl întărîta pe taximetrist.

Își puse centura de siguranță și cînd auzi clănțănitul închizătorii se simți oarecum la adăpost. Dar în aceeași clipă se făcu întuneric în jurul lui. Taximetristul dispăru, dispăru și cabina mașinii, cu centura de siguranță cu tot. Mielu parcă plutea și, pe măsură ce simțea tot mai mult că plutește, aștepta să se întîmple ceva. Auzi o voce înfiorătoare. Un amestec din glasul milițienilor cu care avusese de-a face pe vremuri și din vocea fostului său învățător din clasele primare:

„Mielule, vreau să vezi ce se mai întîmplă la tine în țară!" Era Vocea, iar el primise o misiune din partea Ei. Nu se întorsese din America ca să-și mănînce dolarii cîștigați și pensia, ca tot românul revenit la el acasă, ci ca să observe *lumea nouă* din țara lui. În străfundurile Vocii îl aștepta propria lui nostalgie, ca și cum el însuși ar fi fost cel care se hotărîse să vadă ce mai era la el acasă.

Întregul poate fi totdeauna priceput din amănuntul care face parte din el. Cam asta rezulta din ceea ce-i umblase prin cap lui Mielu, după ce auzise Vocea. Apoi îl cuprinse disperarea, fiindcă își dădu seama că el nu exista în lumea curentă. Nu zburase cu avionul PANAM-ului, nu existase ca pasager pentru taximetre, iar impresia lui că era legat de scaunul de lîngă șofer nu exista decît în mintea zăpăcită a lui Ionașcu ăsta, care se visa șofer la SRI.

— Domnu'! auzi el de la distanță, din întunericul în care plutea. Mi-a murit securistul în mașină, se sperie șoferul. Domnu'!

În capul lui Mielu se făcu din nou lumină, după ce simți cum îl pălmuia șoferul peste obraji.

— Gata, mă, că mă doare...

— Vă duc la Urgență.

Mielu îi făcu semn că nu, tăind aerul cu mîna, ca și cum ar fi avut un cancioc cu mortar de aruncat pe perete. După ce se mai dezmetici puțin, se dădu jos din mașină.

— Scoate valizele din portbagaj!

— Nu știam, domnu', că suferiți de viteză: vă duc gratis! Se îndepărtă de mașină, cu cheile în mînă.

Pînă la urmă căzură la înțelegere. Mielu trecu la volan și taximetristul în locul lui.

Conduse încet, de cîteva ori încurcă vitezele, de cîrîiră roțile dințate din burta Daciei, dar motorul nu se opri și, cînd frînă mașina în fața intrării de la Intercontinental, Mielu se simțea din nou emoționat și sigur de el.

Îi dădu taximetristului 25 de dolari, în hîrtii de cîte 5, să pară mai mulți, și îi spuse, cu accentul lui de român din Queen's:

— Să ții minte, bă: Mielu zugravu' e român din America născut în Giulești! Atît!

Închirie o garsonieră în hotelul la care se tot gîndise, cît stătuse în țară, cum o fi arătînd pe dinăuntru. Camera n-arăta rău, dar costa mai mult decît ar fi meritat. În preț intra și reputația firmei, atît doar că firma nu părea foarte interesată de reputația ei din București. Toate legendele pe care le știa Mielu despre Inter se înmuiară brusc în garsoniera asta și începură să curgă, ca o zugrăveală proastă. Ăsta era hotelul de lux despre care se zicea că are pînă și mînerele trăgătoarelor de apă de la closet aurite? Ca specialist în zugrăveli, tapete și ipsosărie de ornament, Mielu se uită dezamăgit prin fiecare încăpere, începînd de la hol și terminînd cu camera de baie. Comandă prin telefon o baterie de vin și o gustare. I le aduse un flăcău voinic și cu mișcări împiedicate, în timp ce el se aștepta la o picoliță fîșneață, pe care s-o pipăie nițel, ca-n hotelurile pe unde își făcea vacanțele, în America. Ceruse un vin acrișor și se trezi cu riesling de Murfatlar. Salamul de

Sibiu i se păru clisos, dar îl mîncă, încercînd să-și evoce gustul pe care-l avea pe vremuri, cînd zugrăvea prin casele ștabilor și le mînca bunătățile de cîte un colț de masă. Brînza, adusă în carton, era importată din Grecia, de parcă se terminaseră ciobanii din România. De-abia cînd mușcă dintr-o roșie simți că se întorsese și cu burta acasă: Mielu, cetățean american, născut în Giulești!

Simțea chemarea cartierului, Mielu, chiar dacă părinții lui muriseră, soră-sa ajunsese în Canada și despre prietenii lui de pe vremuri nu mai știa nimic de mulți ani.

Ceru o mașină și coborî. Se opri la biroul unde se schimba valută și transformă în lei 200 de dolari. N-avusese de cînd se știa atîția lei, o dată, la el. Apucase să-și dea seama că moneda patriei suferea de inflație, dar cînd se văzu cu acel maldăr de bălcești nou-nouți pe care îl primi în locul celor două hîrtii de cîte 100 de dolari, îl luă o emoție, ca și cum ar fi cîștigat la loz în plic, într-o serie specială destinată numai lui.

Înserarea îl găsi într-o mașină neagră care mergea încet pe bulevard. Se schimbaseră firmele, apăruseră tot soiul de sclipiciuri prin vitrine, dar lumea care umbla pe trotuare n-avea nici o legătură cu sclipiciurile din vitrine, nici cu cele cîteva mașini de lux care-și făceau loc pe feliile de asfalt ale bulevardului, printre Dacii și automobile occidentale cumpărate la mîna a doua. Oamenii de pe trotuare începuseră să aibă neliniștea vesticilor, dar nimic din siguranța și din plăcerea lor de a trăi. Occidentalii sînt grăbiți, filosofă Mielu, nu numai pentru că ăsta e ritmul lor, dar și din cauză că la ei viața zilnică are un gust mai bun. Se grăbesc fiindcă au poftă de viață și știu ce-i așteaptă cînd gustă din ea. Graba alor lui i se părea că seamănă cu precipitarea celor care nu vor altceva decît să vadă terminată mai repede o zi neplăcută, pentru a avea puteri să se înhame la neplăcerile zilei următoare.

Luminile slăbiră pe măsură ce mașina se apropie de capătul bulevardului. În întunericul de pe străzile în care pătrunse apărea din cînd în cînd cîte o insulă de lumină: o prăvălie care își aștepta cumpărătorii sau cîte o cîrciumă deschisă în vreuna dintre casele fără etaj, cu ieșire la stradă. Luminile astea aveau mai curînd aerul singuratic al geamandurilor decît veselia reclamelor. Pe străzile astea, în afară de beți și oameni care se întorceau grăbiți, nu erau nici măcar curve, ci cîte doi, trei polițiști care stăteau laolaltă, ca babele la răspîntie.

Cînd ajunse în cartierul lui, Mielu adulmecă fericirea giuleștenilor după victorie. Nunțile, înmormîntările, dar mai ales fotbalul îi legau înainte, dar uite că și acum, pe foștii săi vecini de cartier. Cînd Rapidul cîștiga cîte un meci de fotbal, lumea ieșea la poartă să discute, ca în zilele de sărbătoare. Acum singurii care erau pe stradă erau adolescenții, perechi sau în grupuri . Dar ei ar fi apărut oricum, își aminti Mielu. Cînd era el copil, părinții lui ieșeau la poartă să discute cu vecinii în zilele cînd juca Rapidul, fiindcă altfel ar fi fost luați la ochi. Tot așa făceau și ceilalți, pînă să apară blocurile în cartier. La bloc, oamenii nu mai aveau nevoie să-și povestească întîmplările mai deosebite: oricum le aflau prin pereți. Așa că, în locul ieșitului la poartă, se purtau vizitele de la un apartament la altul.

Apariția blocurilor umpluse cîrciumile din cartier de mușterii. Oamenii, descoperise Mielu, pot trăi unii deasupra altora, dar atunci cînd vor să se simtă în largul lor nu stau acasă, ci se duc la cîrciumă sau la sălile de dans.

Casa părinților lui nu mai exista. În locul ei apăruse un bloc de zece etaje. Mielu se opri la cîteva sute de metri de blocul cu pricina, la intrarea unei cîrciumi dintre cele pe care le știa. Îi făcu semn șoferului să-l aștepte, apoi intră.

Se aștepta să-și găsească toți amicii de chef aici, în această cîrciumă a meseriașilor de tot soiul și a bărbaților care aveau de discutat în lipsa nevestelor. Descoperi o lume internațională de arabi, chinezi și indieni, garnisită cu români care discutau afaceri.

Schimbă localul și-și găsi amicii de-abia într-o cîrciumă dintre cele nou înființate. Cînd deschise ușa, damful de băutură trezită îi mută nasul, iar fumul de țigări proaste îi luă ochii, cîteva clipe.

Totul era la fel, doar că locul era înfiorător de strîmt, vocile se auzeau mai tare și în aer plutea o sămînță de scandal.

Mielu își închipuise clipa asta cu totul altfel. Și aproape că nu-i venea să creadă că nimeni nu băga de seamă că se întorsese.

Se apropie de masa zugravilor. Cînd dădu ochii cu ei, n-auzi decît un semnal leneș:

— Uite-l pe Mielu!

Cel care-l ochise era fostul său meșter. Avea privirea apoasă și indiferența pe care le provoacă după un timp băuturile tari. Mielu plăti cîteva rînduri de vodcă, în avans, apoi o luă din loc. Nu găsi mașina hotelului acolo unde o lăsase. Americanul din el se sperie puțin. El însă, Mielu din Giulești, porni pe jos, sperînd că va da peste un taxi, să-l ducă la hotel.

Nu mai știa de ce se întorsese la el în țară. Ca să dea de băut la bețivii din cartierul lui? Ca să se oploșească și el pe aici, doar ca să audă vorbindu-se în jurul lui numai românește? În privința asta se simțea mai bine în Queen's decît aici. Iar mulțumirea că era din nou acasă i se păru năclăită de toate micile nemulțumiri prin care trecuse încă de la aeroport.

Ajunse pe jos la hotel. Bucureștiul pe care-l cunoștea el nu mai era, iar Bucureștiul lumii noi nu-l putea

înțelege. Și nici nu dorea să-l priceapă. El se întorsese acasă ca să găsească fericirea care-i lipsea în America. Nu cerea mult și, la o adică, nici nu știa ce ar fi trebuit să le ceară celor de acasă. Ce să facă oamenii ăștia? Să schimbe zugrăveala fiindcă venise el?

La intrare dădu de șoferul cu care se întorsese de la aeroport.

— Domnu' Trafalet, mi-ați dat prea mulți bani pentru cursa aia...

— Sînt banii tăi, șefule.

Mielu trecu pe lîngă el și intră în hotel. Se duse la recepție să ceară cheia garsonierei lui. Cînd se îndreptă spre lift, îl văzu pe taximetrist lîngă el.

— Domnu' Trafalet, eu nu vreau bani nemunciți.

Mielu vru mai întîi să-l dea pe șofer pe mîna băieților care asta așteptau în hol. Dar, la gîndul că avea să se întoarcă de unul singur la el în cameră, îl invită în barul hotelului.

Se alese cu cinci lovituri de cuțit de pe urma acestei invitații. După ce o primi pe ultima, continuă să se uite interogativ la taximetristul care-i găurise burta și pieptul. Nu-i venea să creadă că i se putea întîmpla una ca asta. Nu strigă, ci doar se uită cum ieșea sîngele din găurile apărute în hainele lui. Îngerul din el porni în sus, văzuse lumea nouă, și lăsă pe scaunul din barul hotelului trupul lui Mielu, ca pe un costum mîncat de molii.

Lumea amestecului

Pușcăria nu era o noutate pentru Antonel miliardarul. Cu arestările era deprins încă de la 16 ani, cînd intermediase vînzarea unui Trabant fără să-l anunțe pe proprietarul mașinii. În ultimii ani însă, devenise o persoană respectabilă: făcea donații orfanilor, întreținea o echipă de fotbal și sponsoriza cîțiva oameni politici. Într-un anume fel încuraja și arta — Livia, iubita lui, era dansatoare într-un bar de noapte.

Antonel nu-și angajase bodyguarzi, fiindcă nu găsise amatori potriviți cu gabaritul lui. Paznicii pe care-i avea la firmă, boxeri ratați, păreau niște stîrpituri în comparație cu el.

Polițiștii care veniseră să-l aresteze l-au prins din zori la intrarea în bloc. Erau trei; unul l-a amenințat cu pistolul, iar ceilalți doi i-au pus cătușele. Asta s-a întîmplat pe 9 aprilie, ziua norocoasă a lui Antonel. Colonelul care pusese la cale arestarea a povestit după aceea, într-un interviu, că studiase vreo două luni obiceiurile lui Antonel, pînă să-și trimită oamenii să-l înhațe. Chiar și după ce ajunsese om de afaceri, vecinul nostru nu